

**КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА
ОСМИ РАЗРЕД**

ОБЛАСТ			
	ОСНОВНИ НИВО	СРЕДЊИ НИВО	НАПРЕДНИ НИВО
ГРАЂЕЊЕ РЕЧИ	разликује просте речи од твореница; препознаје корен речи; гради реч према задатом значењу на основу постојећих творбених модела	познаје основне начине грађења (извођење и слагање)	зна да објасни начин грађења; одређује творбену основу; разликује творбену и граматичку основу и наставак за облик и грађење речи
ГЛАСОВИ И ГЛАСОВНЕ ПРОМЕНЕ	зна особине и врсте гласова; дели реч на слоге у једноставнијим примерима; примењује књижевнојезичку норму у вези са гласовним променама	препознаје гласовне промене	дели реч на слоге у сложенијим случајевима; познаје гласовне промене (уме да их препозна, објасни и именује)
ВРСТЕ РЕЧИ	зна да наброји врсте речи; познаје речи разврстава у понуђене одговарајуће врсте; уљеза; одређује род, број заједничких именица и придева уз именицу; зна да направи компаратив и суперлатив; прави правилан компаратив; правилно пише суперлатив променљиве врсте речи; разликује непрменљиве и непроменљиве речи; понуђене; правилно коористи одричне заменице са предлозима;	зна врсту наведене речи; повезује врсту речи са њеном подврстом; одређује падежни облик; степен поређења; глаголи као врста речи(основне граматичке категорије); одређује прилог и придев у реченици; познаје компарацију прилога	зна подврсте речи; разликује бројне именице од бројева; одређује род и број збирних именица и именица плуралија тантум; зна и именује глаголски вид и род ; разликује придевске и именичке заменице у реченици
ПАДЕЖИ	Зна да наброји падеже и питања и да измења именицу; повезује облик речи са одговарајућим падежом; наставља називе падежа у низу... правилно употребљава предлог са у инструменталу;	Одређује падеже у реченици и познаје главна значења падежа у реченици и синтагми.	Познаје значења падежа и функцију и прецизно их одређује.

	предлоге уз падеже за означавање места У кући код куће; падеж уз предлог са (инструментал, не генитив);због узрок, а не намера; с обзиром на; у вези са; за и протв различити падежи		
ГЛАГОЛСКИ ОБЛИЦИ	Употребљава правилно глаголски облик у реченици(исправља грешке); футур, потенција, аорист, императив, перфекат треће лице једине повратних глагола; ргп мушки род-дошо, пошо; презент треће лице мн(тучу, хоћу); мења реченицу по временима; писање речце не уз глаголе; трпни глаголски придев(донесен, донешен)	Разликује личне и неличне глаголске облике; зна категоријална обележја глагола(одређује лице, број-род- понуђеног гл. облка; зна познаје категорију гл. вида и рода; повезује глаголски облик са називом; одређује у једноставнијим примерима инфинитивну и презентску основу; зна помоћне глаголе и њихову промену у потврдном и одричном облику(уочава енклитике)	Зна да одреди понуђени глаголски облик; одређује инфинитивну и презентску основу у сложенијим примерима(ићи, сести); мења глаголе свршеног вида у презенту; разликује основу и наставке у простим глаголским облицима; делове сложеног облика;
РЕЧЕНИЧНИ ЧЛАНОВИ	Повезује реченичне чланове са понуђеним називима; одређује реченичне чланове у типичним школским примерима.	Познаје и уочава реченичне чланове у сложенијим примерима.	Познаје и прецизно одређује реченичне чланове.
СИНТАГМА, РЕЧЕНИЦА	Зна да одреди главну реч у синтагми;препознаје реченични члан исказан синтагмом и речју. може да одреди колико има предикатских колико комуникативних реченица у једноставним примерима без подвлачења предиката, препознаје комуникативне реченице	Препознаје подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица); схвата напоредни однос независних реченица и препознаје саставни, раставни и супротни однос; зна везнике; одређује синтагматске чланове у сложенијим примерима.	Познаје и именује подврсте синтаксичких јединица (врсте синтагми, независних и зависних предикатских реченица);

ИСТОРИЈА ЈЕЗИКА	Сеоба Словена и појава Ћирила и Методија (основни подаци); зна основне податке о пореклу и дијалекатској разумејености нашег језика, разликује појмове књижевног и народног језика: зна основне податке о развоју књижевног језика код Срба (од почетка до данас) зна основне податке о језицима националних мањина;	Расељавање Словена из прапостојбине(источни, западни, јужни), словенска писма;	Споменици словенске писмености
АКЦЕНАТ	одређује место реченичног акцента у једноставним примерима	одређује место акцента у речи; зна основна правила акценатске норме	примењује акценатску норму
ОРТОЕПИЈА	- увежбавање правилног изговора гласова и речи - казивање напамет научених краћих текстова - слушање звучних записа	- увежбавање правилног изговора исказа, реченица, пословица, питалица, загонетака - казивање напамет научених лирских и епских текстова; интонација везана за узвик	- увежбавање изговора брзалица и краћих текстова - изражајно казивање текстова Вежбе за изговор дугоузлазих и дугосилазних акцената
ПРАВОПИС	- примењује правописну норму у једноставним примерима: 1. правилно употребљава велико слово у писању властитих имена, географских појмова и назива улица; организација и васионских тела ; правила управног говора (први) 2. правилно употребљава велико слово у писању присвојних придева (-ов, - ев, -чки, -шки);заменице (в. у колони заменице);	- зна и примењује правописну норму у већини случајева: 1. употреба великог слова у писању назива уметничких дела, празника, историјских догађаја, вишечланих географских појмова (насељена и ненасељена места) 2. исправно пише називе разних организација и органа (сложенији примери) 3. правилно употребљава слово Ј у писању присвојних придева 4. зна употребу тачке и запете,	- зна и доследно примењује правописну норму:

	<p>4. зна употребу одричне речце не ли (в. у колони глаголи)</p> <p>5. исправно пише речцу нај у суперлативу.</p> <p>- зна употребу тачке и запете, запете уз вокатив, три тачке, интерпункцију после узвика (једноставнији примери)</p> <p>Раставља реч на крају реда(једноставни примери)</p>	<p>запете уз апозицију, вокатив, три тачке и интерпункцију после узвика, цртице у једноставнијим примерима;</p> <p>5. зна два правила управног говора интерпункција у сложеној реченици (запета, тачка и запета).</p> <p>црта; заграда; запета у набрајању скраћеница.</p> <p>Сналазисе у правопису(школско издање)</p>	
ЛЕКСИКА	<p>препознаје синониме, хомониме, антониме, полисемију; одређује значење непознате речи на основу састава и контекста речи у једноставним примерима уз опомоћ; на примерима једноствних фраза примећује основно и пренесено значење речи</p>	<p>повезује примере синонимије, антонимије, хомонимије и полисемије са називима истих; препознаје некњижевне речи и туђице(зна турцизме); одређује значење непознате на основу састава и контекста речи у сложенијим примерима; служи се речником;</p>	<p>примећује и именије туђице(::::::::::☺); зна значења фразеологизама који се јављају у школским примерима; одређује значење непознатих речи на основу контекста и значења у сложенијим примерима;</p>
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА	<p>Саставља једноставан наративни, дескриптивни и експозиторни текст организован у смисаоне целине(увод, разрада, закључак) користећи правилно латинично и ћирилично писмо; реченица је разумљива и граматички исправна; примећује правописну норму у једноставнијим случајевима;</p> <p>-зна да укратко исприча догађај</p>	<p>текст садржајнији, целовитији; распоред грађе лепо осмишљен(увод, ток радње - истицање најважнијих момената, врхунац и завршетак), уочава узрочно последичне везе, зна основне елементе композиције, уочава пасусе као уже тематске целине, исказује властита осећања и ставове, запажа више детаља)</p> <p>, добро одређено тежиште теме;</p>	<p>текст садржајнији, добар избор и распоред грађе; групише грађу према композиционим етапама; добро одређено тежиште теме; већина пшправописних правилка испоштована, јединствен, оригиналан и стилски добро бличен текст; сажима текст; чита вишеструке легенде, табеле, дијаграме, графиконне; резиме</p>

	корисрећи описивање, приповедање и дијалог; технички и сугестивни опис(неколико детаља техничког описа); опис лика из књижевног дела - спољашњи изглед (обраћа пажњу на детаље) и унутрашње особине личности (на основу неколико особина и поступака); препричава текст са променом редоследа догађаја; проналази у тексту основне информације и изводи закључке; ; пише позивнице, захвалнице и-мејл поруке; разуме легенде, табеле	већина правописних правила испоштована; - пише јасно и смислено, - чита ради налажења информација; упорђује информације из два краћа текста; препричавање сажето са променом граматичког лица;	
ЛИРИКА	Зна ко је аутор песме; одређује књижевни род ; препознаје основни мотив; успева да одреди основно осећање; препознаје епитет , поређење, оноματοпеју; препознаје римоване и неримоване стихове; осмерац и десетерац	уочава остале мотиве и њихову повезаност; препознаје и разликује хиперболу градацију контраст; препознаје књижевне врсте; препознаје песничку слику; разликује парну, укрштену и обгрљену риму	зна да направи разлику између лирског субјекта и песника; сам одређује врсту песме; одређује горе наведене стилске фигуре; препознаје симбол, метафору, алегорију, словенску антитезу, асонанцу, алитерацију, анафору, епифору; на основу издвојених мотива организује песничке слике, открива основна осећања и идеју песме; одређује врсту стиха, врсту риме и мушку, женску, средњу, парну и нагомилану риму; примећује у песми ритам; познаје појам песме у прози; схвата функцију мотива
ЕПИКА	зна ко је писац дела; уочава тему,	одређује у тексту наратију,	одређује разлику између епског

	<p>мотив, место, време, фабулу, лик; одређује књижевни род; препознаје наративну, дијалог, дескрипцију, дијалог</p>	<p>дескрипцију, дијалог, унутрашњи монолог; повезује дело са понуђеном врстом; препознаје развијање радње у епском делу, одређује кључне мотиве; кратка анализа лика; друштвено- историјска условљеност текста; уочавање одлика композиције; одређује дело на основу лика, одломака,</p>	<p>приповедача и писца; разликује дескрипцију(портрет, пејзаж, динамичке и статичке мотиве); (наративна у првом и трећем лицу, хронолошка и ретроспективна) ;идејни слој књижевног дела; хумор, иронија и сатира у епском делу; одређује наведене врсте епских дела у стиху и прози; повезује одломак дела са књ. родом и врстом; прави језичку и етичку социолошка, психолошка анализу лика(једноставног укратко); зна врсте карактеризације књижевног лика; наводи наслов дела, род и врсту на основу одломка, мотива, теме, ликова; издваја основне одлике књижевних родова и врста</p>
<p>ДРАМА</p>	<p>зна ко је писац дела; уочава тему, мотив, место, време, фабулу, лик; одређује књижевни род; препознаје чин, појаву, ликове; препознаје дијалог и монолог; познаје врсте драме, одређује мотиве</p>	<p>познаје врсте драме (комедија); одређује мотиве, композицију(основни појмови у развијању радње); одређује дијалог и монолог; разликује етапе драмске радње (увод, заплет, врхунац, перипетија, расплет); именује ремарке;</p>	<p>издваја основне одлике комедије; упознаје се са иронијом и сатиrom ; врши карактеризацију ликова повезује одломак дела са књ. родом и врстом; прави језичку и етичку анализу лика(једноставног укратко); идеја; зна врсте драме(комедија, трагедија, драма у ужем смислу)</p>